

Iuridicum Remedium, z. s.
výroční zpráva za rok 2022

úvodní slovo

Milí čtenáři,

počátek roku 2022 byl ve znamení nadějného konce pandemie, která ale byla vzápětí vystřídána ruskou invazí na Ukrajinu. Protože máme dlouholeté zkušenosti, že ohrožení bezpečnosti jde často ruku v ruce s omezováním svobod, tak jsme bedlivě sledovali, jaká nová ohrožení digitálních svobod se objeví na obzoru.

Celý rok jsme se poctivě věnovali například tématu kamerových systémů s funkcí rozpoznávání tváří. I díky kampani **Reclaim Your Face**, do níž jsme se od počátku aktivně zapojili, se podařilo hned v počátku přijímání evropského nařízení o umělé inteligenci nastavit přísná pravidla, která by měla platit pro biometrické sledovací systémy včetně explicitního zákazu některých způsobů jejich využívání. V létě toho roku jsme k tématu biometrie uspořádali v Poslanecké sněmovně seminář, kterého se zúčastnili zástupci bezpečnostních složek, akademici či lidé z neziskového sektoru, ale i zástupci velkých firem, které si zjevně na využívání biometrie také brousí zuby.

V roce 2022 jsme dále například pokračovali v naší právní bitvě ve věci plošného sběru provozních a lokalizačních údajů. Proces, na který jsme vybrali podporu v rámci crowdfundingové kampaně již na konci roku 2020, se dal konečně více do pohybu. V průběhu roku 2022 proběhla celkem tři soudní jednání. Soud si vždy vyžádal doplnění dalších informací či zaslání důkazů, což jsme ve třech doplňujících vyjádřeních učinili. Uvidíme, kam až budeme muset zajít ve snaze konečně dosáhnout konce tohoto plošného šmírování.

Díky spolupráci navázané v době pandemie se nám podařilo prosadit inovace na některých důležitých státních webech, kde došlo k náhradě analytických nástrojů od velkých internetových gigantů mnohem více privacy friendly analytikou. V současné době pracujeme na podobné změně v používání captch.

Velkým tématem posledních let je pro nás právo na analog a digitální vyloučení. Snažíme se tento problém mapovat a prosazovat tezi, že **je třeba zachovávat nedigitální alternativy** pro ty, kteří z různých důvodů nepracují s technologiemi. Tomuto tématu se věnuje i film **Digitální disidenti**, na jehož vzniku jsme se podíleli, a který měl v dubnu 2022 premiéru.

Od ledna jsme spustili spolu s několika partnery velký projekt **Digitální doba s lidskou tváří**, který se zaměřuje na mediální reflexi lidských práv ve vztahu k moderním technologiím.

V první polovině roku jsme uspořádali výzkum, který se zaměřil na osoby postižené či ohrožené digitálním vyloučením, které jsme v rámci dvou focus group vyzpovídali ohledně jejich zkušeností či problémů s technologiemi.

Na tyto rozhovory pak navázal výzkum mezi **více než 600 praktikujícími novináři** a dalšími pracovníky médií, který se zaměřil na jejich vnímání široké palety otázek spojených s digitálními technologiemi, lidskými právy a jejich reflexí v médiích. Výsledky výzkumů jsme pak představili na říjnové konferenci na fakultě sociálních věd.

Nesmíme zapomínat ani na poradenské projekty zaměřené zejména na seniory. Za minulý rok stojí za zmínku důležité rozsudky, kterých se nám podařilo docílit. V jednom případě **vyhověl Nejvyšší soud** našemu dovolání v případě odmítnutí dovolání našeho klienta proti prodeji jeho domu exekutorem, dva další rozsudky tentokrát Krajského soudu v Ústí nad Labem zase **vyhověli dvěma našim odvoláním**, v kterých jsme se domáhali zastavení dvou exekucí vedených proti našemu klientovi pro nemajetnost. Rozsudky jsou důležité pro výklad tohoto institutu po velké exekuční novele.

tým luRe

kdo jsme

Spolek **luridicum Remedium** (v překladu „právní lék“, zkráceně luRe) vznikl v roce 2001, aby pomohl opomíjeným ústavním svobodám: hlavně digitálním právům a přístupu k právní pomoci lidem v nouzi.

Během následujících let jsme se opakovaně věnovali tématům mimo pozornost hlavního proudu. Mezi prvními jsme řešili například exekuce, omezování shromažďovacího práva, nevýhodné obchodní dohody a arbitrážní doložky ve prospěch nadnárodních korporací (dohody TTIP, CETA).

V souvislosti s postupující digitalizací během pandemie jsme zviditelnili téma **digitálního vyloučení**. Od roku 2004 pořádáme **Ceny Velkého bratra**. Jsme profesionálním zastáncem základních svobod. Zkušenosti z našich kauz a příběhů nespravedlnosti zúročujeme v poradních orgánech **Rady vlády pro lidská práva** i v dalších odborných skupinách. Jako jediný zástupce z Česka jsme součástí evropské sítě digitálně-právních organizací **EDRi** (European Digital Rights).

naše poslání

Zachovat základní svobody nás všech, bez ohledu na postavení a majetek. Pomáhat rovnému přístupu ke spravedlnosti lidem, kteří nedosáhnou na právní služby.

Hájit téma spravedlnosti a základních svobod ve společenské debatě. Aktivně prosazovat respektování základních svobod, zejména práva na soukromí, ze strany byznysu i veřejné moci.

Dostávat do veřejné debaty nová ohrožení. Z opomíjených problémů dělat témata a pomáhat prosazovat řešení.

naše programy

Poslání a dlouhodobou vizi naplňujeme ve třech programech. V programu **Právní pomoc** pomocí spolupracujících advokátů zajišťujeme bezplatnou právní pomoc lidem, kteří by na ni jinak nedosáhli. V programu **Digitální svobody** hájíme digitální práva: v legislativě, v médiích i u soudů svádíme bitvy za ochranu soukromí, podporujeme alternativy ke copyrightu, varujeme před digitálním vyloučením. V rámci doplňkového programu **Svobody pod tlakem** spouštíme kampaně v případech, kdy narazíme na jiné vážné ohrožení našich svobod, které se v hlavním proudu neřeší.

lidé

V roce 2022 jsme pracovali ve složení:

Helena Svatošová

Jan Vobořil

Hynek Trojánek

Zuzana Daubnerová

Barbora Štíčka (projekt Digitální doba s lidskou tváří)

Erika Turzová Baloghová (program Právní pomoc)

digitální svobody

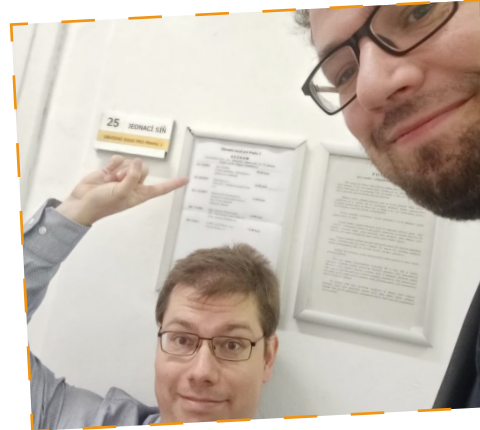
V roce 2022 pokračoval náš projekt Digitální watchdog, zahájený již v roce 2020. Díky podpoře Nadace OSF jsme na končící projekt mohli v říjnu navázat projektem Digitální watchdog II. Jakým tématům jsme se v programu věnovali?

*konec plošnému skladování
metadat o našich životech*

V květnu 2021 jsme i díky finanční podpoře veřejnosti podali žalobu na Ministerstvo průmyslu a obchodu k Obvodnímu soudu pro Prahu 1. Jménem novináře Jana Cibulky žádáme **omluvu** za to, že stát stále vyžaduje po operátorech plošný sběr provozních a lokalizačních údajů. Této praxi přitom řekl Soudní dvůr Evropské unie opakovaně jasné ne.

Proces je pomalejší, než jsme čekali. V průběhu roku 2022 proběhla nicméně celkem tři soudní jednání. Soud si vždy vyžádal doplnění dalších informací či zaslání důkazů, což jsme učinili. Při posledním jednání se nedostavila protistrana, ale alespoň se provedly námi předložené důkazy. Soud se navíc zajímal nejen o to, jaké dopady má sběr dat o komunikaci pro výkon povolání novináře, ale i jak může ovlivnit běžný život.

Pokračování
nekonečného příběhu
o plošném sběru
metadat se tak přelévá
do roku 2023.

právo na analog

Propast mezi digitálními nadšenci a těmi, kdo některé technologické vychytávky z různých důvodů nevyužívají, jakoby se díky doznívajícím pandemickému digitalizačnímu tlaku v roce 2022 opět o něco prohloubila. Průběžně jsme upozorňovali na situace, kdy jsou lidé do využívání technologií proti své vůli nuceni a hledali legislativní cesty, jak tomu zabránit.

Na podzim byly naše snahy korunovány úspěchem: otevřený dopis, ve kterém jsme spolu s dalšími organizacemi varovali před povinným zakládáním datových schránek, způsobil značný rozruch. Datové schránky měly být plošně zakládány již od 1. ledna 2023 nejen pro podnikající osoby, ale pro každého, koho stát vyhodnotí jako "digitálně gramotného" (například ten, kdo

jednou využije bankovní identitu). To by podle nás přineslo řadu problémů. Doslova na poslední chvíli bylo **díky naší iniciativě od tohoto plánu upuštěno**. Datové schránky jsou tak od 1. ledna 2023 povinné jen pro podnikající a právnické osoby. I to podle nás nicméně výhledově způsobí problémy – preferovali bychom variantu naprosté dobrovolnosti.

V létě 2022 opanovalo média další “naše” téma: ochrana hotovosti. Rozruch způsobila senátorka Jitka Chalánková svým návrhem zakotvit právo placení v hotovosti do ústavy. Byť bychom raději, aby se pozornost zaměřila spíše na náš již v roce 2021 schválený podnět (je i v Plánu legislativních prací vlády), ve kterém navrhuje, aby za **za odmítání hotovosti byly sankce**, jsme rádi, že se téma hotovosti dostává do médií.

Myšlenky práva na analog se podařilo promítnout i do Olympiády lidských práv, ve které studenti píší eseje na dané téma. Jedno z nich v roce 2022 znělo *‘Výhody a nevýhody digitalizace veřejné správy’*. Jak vidno při pohledu na oceněné eseje, právě zamyšlení nad digitalizací patřilo mezi ty nejpreferovanější. Práce jsou k dispozici on-line.

velký bratr a covid-19

V roce 2021 jsme v otevřeném dopise ministru zdravotnictví navrhli úpravy očkovacího systému, jež by vedly k větší ochraně soukromí. Následná jednání se zástupci Ministerstva zdravotnictví a NAKIT pokračovala i v roce 2022.

Poté, co byl nástroj Google Analytics nahrazen k soukromí největším nástrojem Matomo v rezervačním formuláři k očkování, došlo k jeho nasazení také v registračním modulu k očkování, dále na celém webu Ministerstva zdravotnictví, a dokonce i v nástrojích Portálu veřejné správy. Údaje získané analytikou na těchto webech by tedy neměly směřovat k nikomu jinému, než ke správci webu a měly by být uloženy na vlastních serverech umístěných v Česku (varianta on premise).

Za nasazení a schopnost protlačit tato řešení děkujeme Pavlovi Burianovi a jeho kolegům z NAKIT! Česká „degooglizace“ se dočkala ohlasu i v zahraničí.

digitálně s rozumem

Několik našich aktivit bylo cíleno přímo na rodiče, kteří se často potýkají s dopady digitálního světa na děti. Ve spolupráci s Re-life jsme uspořádali dva semináře zaměřené na praktickou

ochranu soukromí v rodině i na základy digitální hygieny. Spolu s Re-life jsme připravili též informační leták. Několik stovek jeho kusů jsme rozdali na živých akcích.

můj obličej patří mně

Reclaim Your Face. To je název Evropské občanské iniciativy, kterou jsme ve formě petice šířili v Česku a která požadovala zákaz kamer rozpoznávajících tváře. Podpisy jsme sbírali i na ulici, na téma upozorňovaly komiksy i klipy. Po celé Evropě se dohromady povedlo sesbírat téměř 80 000 podpisů. I přesto, že nebylo dosaženo cíleného milionu podpisů, se například v Evropském hospodářském a sociálním výboru mluvilo o petici jako o **nejsilnější Evropské občanské iniciativě v historii**.

Tlak, který se povedlo vytvořit, zajistí doufejme silnou opozici v rámci vyjednávání evropského Aktu o umělé inteligenci. Právě v něm by totiž během roku 2023 měly být definovány podmínky, za jakých bude do budoucna možné tzv. biometrické sledování využívat. Zájem veřejnosti o téma jsme podpořili též **seminářem v Poslanecké sněmovně**, který jsme uspořádali 21. června 2022 ve spolupráci s pirátskou poslankyní Klárou Kocmanovou.

V rámci dvou bloků jsme zmapovali stávající stav využití biometrie v České republice, zhodnoceny byly dále otázky, jak přínosné a naopak jak invazivní tyto metody jsou: padly tak názory

těch, kdo před biometrickým dohledem varují, zazněl ale i postoj bezpečnostních složek. Za velkého zájmu jsme probrali možné legislativní cesty, kterými se biometrický dohled může ubírat. Záznam ze semináře je k dispozici on-line.

Téma, která bude patrně s rozvojem umělé inteligence více a více palčivější, jsme zvedali i díky spolupráci s organizací KineDok, která nabízí dokumentární filmy do škol. Realizovali jsme několik besed k filmu **Coded Bias** („Zakódovaný předsudek“) věnující se kamerám na rozpoznávání tváří. Pro KineDok jsme připravili také pracovní list.

nemám co skrývat: proti sledování on-line komunikace

Evropská komise přišla s návrhem, dle kterého by se v rámci boje proti dětské pornografii měly skenovat veškeré komunikační kanály (včetně těch šifrovaných). To patřičně vyděsilo každého, komu záleží na ochraně soukromí. V červnu jsme se připojili k otevřenému dopisu **EDRI**, ve kterém více jak 70 organizací volá po stažení návrhu. Tématu se následně věnujeme i v roce 2023, kdy mají diskuze o návrhu kulminovat.

problematická novela autorského zákona

Spolu se spolkem **Za svobodný a bezpečný internet** jsme připomínkovali českou implementaci směrnice o autorském právu na jednotném digitálním trhu. Upozorňovali jsme na zásadní problémy, zejména na rizika plošného sledování uživatelů, ke kterému by mohlo dojít v rámci prohlížení nahrávaného obsahu.

Největší chyby, včetně těch, které jsme v průběhu opakovaně kritizovali, se nakonec povedlo napravit a novela byla v říjnu 2022 v za nás přijatelné verzi schválena.

blokování webů v souvislosti s ruským vpádem na Ukrajinu

V dubnu 2022 jsme se připojili k prohlášení Frank Bold, Rekonstrukce státu a dalších organizací a společně jsme upozornili na rizika vypínání webů v souvislosti s ruským útokem na Ukrajinu. Ač tisková mluvčí Vojenského zpravodajství uvedla, že šlo o "ojedinělý počín, který aktuálně reagoval na vzniklou situaci", je pro nás **mazání webů bez příslušných pravidel nepřijatelné**.

komunitní aktivity

akce

Vedle jednorázových akcí ke konkrétním kampaním jsme dále prezentovali naši činnost třeba na festivalu OpenAlt, OpenData, či na Dětském dni Prahy 7.

digitální disidenti

Zásadní pro komunikaci s naší komunitou byl film, který jsme natočili v roce 2021 v rámci Big Brother Film Festivalu. Z původního krátkého filmu se stal plnohodnotný dokument o právu na analog a digitálním vyloučení, který jsme odpremiérovali 27. dubna na olomouckém festivalu AFO, o den později v Praze.

Do konce roku se uskutečnilo dalších 9 projekcí: navštívili jsme letní festivaly, ale třeba i Cheb, Ústí nad Labem či Karlovy Vary. V průběhu roku 2023 projekce pokračovaly, film jsme následně umístili on-line na web www.digitalnidisidenti.cz.

blog

S našimi dobrovolníky a dobrovolnicemi jsme v průběhu roku vytvářeli Blog Digitálních svobod. Společnými silami jsme napsali více než dvě desítky komentářů, praktických návodů či tipů na čtení.

pohotovost pro hotovost

Na konci roku jsme uspořádali crowdfundingovou kampaň Pohotovost pro hotovost, v rámci které jsme vybrali 37 801 Kč na pokračování kampaně na ochranu hotovosti.

mastodon

Podobně jako ostatní zjišťujeme, že bytí a přílišná aktivita na tradičních sociálních sítích se kvůli nadále se snižujícímu dosahu příliš nevyplatí. Čím dál méně je také využívají naši podporovatelé, kteří sociální sítě opouští: ať už z obav o své soukromí, či proto, že jsou digitálem přesyceni. S radostí jsme se proto pustili do budování našeho profilu na „alternativní sociální síti“ Mastodon. Doufáme, že naše aktivita na Mastodonu motivuje i ostatní. Sledujte nás na twitter.cz/@iurecz.

ceny velkého bratra za rok 2022

Ceny Velkého bratra za rok 2022 jsme sice předali až v roce 2023, jako vždy je však pro přehlednost řadíme již do této výroční zprávy. Výsledky osmnáctého ročníku byly vyhlášeny ve čtvrtek 23. března 2023 v Kampusu Hybernská.

dlouhodobý slídil:

Microsoft za dlouhodobý netransparentní masivní sběr uživatelských dat

Jak vyplynulo z v roce 2022 zveřejněných závěrů technické analýzy zpracované jedním z německých úřadů pro ochranu osobních údajů, společnost Microsoft velmi netransparentně shromažďuje údaje o žácích i učitelích. A to včetně obsahu e-mailů, dokumentů nebo prezentací a tyto údaje pak v rozporu s legislativou upravující ochranu osobních údajů předává do USA.

V souvislosti s udělením ceny porota zmínila také trend v některých evropských zemích jako je Německo, Francie nebo Nizozemí, kde postupně dochází k dílčím zákazům produktů společnosti Microsoft nebo společnosti Google, která má obdobné problémy. V případě České republiky dává Ministerstvo školství od problémů těchto společností ruce pryč s tím, že ochrana soukromí žáků je plně v kompetenci škol.

firční slídil:

Seznam.cz za sběr dat, kterého dosahuje záměrným matením uživatelů

Seznamácké tlačítko „Odhlásit se“ uživatele fakticky neodhlásí, dál jsou shromažďovány osobní údaje, které jsou využívány třeba k personalizované reklamě. Aby tomuto uživatel zabránil, musí zmáčknout tlačítko „Zapomenout uživatele“. Ačkoli o tomto nastavení se lze v podmínkách užívání služeb u Seznamu dočíst, přesto toto nastavení vyhodnotila porota za matoucí pro běžné uživatele, kteří obvykle nečtou podmínky služeb a očekávají, že odhlášení z účtu znamená skutečné odhlášení a nikoli nějaký odhlašovací kompromis.

Nastavení Seznamu je dle poroty příkladem takzvaného temného vzorce, tedy záměrného matení uživatelů, které vede k efektivnějšímu sběru osobních údajů, jakými prosluly velké technologické společnosti jako Google či Facebook.

úřední slídil:

Nejvyšší správní soud (9. senát) za přípuštění finančních úřadu k datům ze silničních kamer

V červenci NSS rozhodl o tom, že finanční úřad je oprávněn požadovat fotografie aut a řidičů včetně záznamů o jejich průjezdech, které jsou automatizovaně pořizovány a uchovávány v systému Automatická kontrola vozidel.

Za Automatickou kontrolu vozidel přitom již v roce 2015 získala anticenu policie. Databáze od té doby stále funguje a navíc s posvěcením Nejvyššího správního soudu.

výrok velkého bratra:

Marian Jurečka, ministr práce a sociálních věcí

„Úřednice pak tomu člověku může říct ‚Nekřičte na mě, to já vůbec neovlivním, prostě to je automaticky propsané do systému, vaše dítě do školy nepřišlo,‘“ prohlásil ministr Jurečka. Výrok pochází z článku iDnes.cz *„Za neomluvené hodiny zkrácení dávek. Jurečka chce propojit školy a úřad práce“*.

Článek popisuje nápad ministra Jurečky na zautomatizování odebírání dávek v návaznosti na školní absenci dětí a neplacení pokut. Dle poroty výrok prezentuje technokratický přístup k administraci sociálních dávek, podle něž by něco tak citlivého jako je odebírání sociálních dávek mělo být fakticky delegováno na automatické rozhodování bez jasně definované odpovědnosti.

pozitivní cena:

NoLog za poskytování bezplatných služeb umožňujících elektronicky bezpečně komunikovat bez nutnosti platit za to osobními údaji

NoLog je provozovatelem řady šifrovaných a k soukromí přátelských aplikací a nástrojů, které dává k dispozici všem. Nabízí tak funkční alternativu produktům technologických gigantů.

Služby, které jsou financovány z dobrovolných příspěvků, jsou nastaveny tak, aby v maximální možné míře chránily svobodu sdílení informací a soukromí uživatelů služeb.

digitální doba s lidskou tváří

V lednu 2022 jsme spustili dlouho připravovaný projekt Digitální doba s lidskou tváří, jehož cílem je zvýšit informovanost a povědomí o dopadu technologií na lidská práva nejen v novinářském světě a ve vzdělávacích institucích, ale i mezi širokou veřejností.

skupinové diskuze

V mezioborové spolupráci českých vzdělávacích, akademických a neziskových subjektů a norského partnera z oblasti digitalizace a práva jsme realizovali dvě skupinové diskuze. V prvním vzorku byli lidé s různými speciálními potřebami, pro které je mobilní telefon s internetem nezbytnou pomůckou, která v řadě případů může kompenzovat postižení. Ve druhé zkoumané skupině se sešli lidé, kteří digitální technologie z různých důvodů nevyužívají. Napříč druhou skupinou zaznívaly příběhy související s *nucenou digitalizací*. Zmíněny byly situace spojené s cestováním či kupováním lístků, kdy je člověk bez chytrého telefonu a tedy bez aplikace ve značné, často i finanční nevýhodě.

„Utekl jsem z Prahy na vesnici mimo dosah technologií, možná právě proto, že jsem se o nich dozvěděl až příliš. Mělo by existovat **právo na to uniknout** všudypřítomným technologiím, které nás všude stejně na každém kroku pronásledují,“ řekl jeden z účastníků.

výzkum mezi novináři

Výsledná zjištění se následně promítly do přípravy výzkumu, kterého se zúčastnilo celkem 620 lidí pracujících v českých médiích. Téměř tři čtvrtiny tvořili novináři, zpovídání byli ale i lidé z technologických, marketingových, či obchodních oddělení. V hlavní části odpovídali respondenti na otázky týkající se proměny novinářské profese v „digitální době“, další bloky se pak zaměřily na digitální vyloučení, obsah pro lidi se specifickými potřebami, či přístup k soukromí. Výzkum přinesl řadu zajímavých rozporů.

Celých 84.4 % respondentů má za to, že **technologické společnosti shromažďují o lidech mnohem více informací**, než o čem informují. Velká část vzorku (44.4 %) však zároveň nedokáže posoudit, jestli a jak uzpůsobuje obsah na základě dat jejich vlastní domovské médium. Více než čtvrtina (26.4 %) přiznává, že webové stránky média, ve kterém pracují, **doporučují každému čtenáři jiné články** na základě sesbíraných dat, přičemž 13.6 % však neví, jak přesně.

Více než polovina (57.3 %) zpovídaných se dále ve výzkumu vyjádřila, že veřejná správa by měla nabízet **všem občanům komunikaci i v nedigitální formě**.

kolokvium

Výsledky výzkumu jsme 24. října 2022 představili na kolokviu. Spolu s prezentací výzkumu jsme připravily čtyři diskuzní panely, které se věnovaly otázkám lidských práv a digitalizaci:

— Lidská práva a technologie — Technologie a lidé se speciálními potřebami — Média v digitální době — Digitální vyloučení

Záznamy z jednotlivých diskuzních panelů a celé akce najdete na ddl.iure.org.

Projekt Podpora lidských práv v digitální době (LP-HRMGSA-017) běží od ledna 2022 do ledna 2024 díky podpoře v rámci Programu Lidská práva financovaného z **Norských fondů** 2014-2021. Členové projektového konsorcia:

INSTITUT KOMUNIKAČNÍCH
STUDIÍ A ŽURNALISTIKY
Fakulta sociálních věd
Univerzita Karlova

právní pomoc

právní pomoc seniorům

Díky podpoře Ministerstva práce a sociálních věcí, Magistrátu hl. m. Prahy i MČ Praha 7 jsme i v roce 2022 zajišťovali poskytování konkrétní právní pomoci seniorům, kteří by jinak na spravedlnost nedosáhli. Tématicky jsme se tradičně zaměřili na problematiku dluhů, exekucí, nájemního bydlení a pracovního práva.

V roce 2022 jsme celkem provedli

296

konzultací ať už osobně, telefonicky nebo prostřednictvím
webové poradny.

Celkem v

16

různých správních, občanskoprávních
nalézacích, exekučních či insolvenčních řízeních
pak naši advokáti klienty zastupovali.

Některé příběhy ze zastupování klientů v roce 2022:

Klientka (1956, Praha) byla žalována pro dluh na nezaplaceném úvěru. Při analýze bylo zjištěno, že uzavřená smlouva je neplatná zejména z důvodu, že v době jejího uzavření nebyla posuzována úvěruschopnost klientky. V roce 2022 bylo převzato právní zastoupení klientky v soudním řízení. Soud našim připomínkám vyhověl, zamítl nárok na placení dalších nároků plynoucích ze smlouvy s výjimkou jistiny. Zároveň na náš návrh umožnil klientce splatit jistinu ve splátkách.

Proti **klientovi (1960, Praha)** je vedeno dlouhodobě několik exekučních řízení. Klient je bez stálého příjmu, bydlí v karavanu a exekuce dlouhodobě nemají žádný výnos. Bylo proto převzato právní zastoupení v celkem pěti exekučních řízeních a podány návrhy na zastavení exekuce. Ve třech případech bylo návrhu v roce 2022 vyhověno, ve dvou případech byl zamítnut. Proti zamítavým rozhodnutím byla podána odvolání.

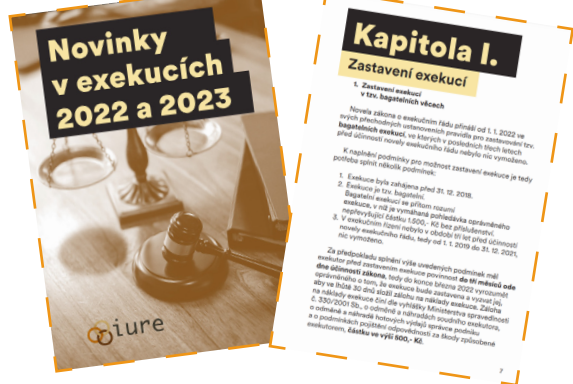
V obou případech nakonec Krajský soud v Ústí nad Labem odvolání vyhověl. Jedná se přitom o důležitá interpretační rozhodnutí ve vztahu k možnosti zastavení exekuce pro nemajetnost po poslední velké exekuční novele.

Podařilo se nám zrealizovat i několik poradenských dnů s naší mobilní poradnou, která mimo jiné vyjela do Mělníka, Dobrušky, Žatce nebo Chebu. Věnovali jsme se i osvětové práci, díky které jsme pravidelně v šesti různých periodikách publikovali **41 článků rubriky Advokát radí**, která se věnuje otázkám a odpovím, s nimiž se naši advokáti v praxi setkávají.

Pro seniory jsme pak vydali další **příručku Novinky v exekucích 2022 a 2023**. Jde o další z našich právních příruček zaměřených na právní problémy, které seniory trápí, věnovanou tentokrát velké exekuční novele, která mimo jiné přinesla například zastavování dlouhodobě vedených bezvýsledných exekucí nebo pro dlužníka výhodnější způsob započítávání exekucí vykořeněných plateb.

V tradiční spolupráci s organizací Jihoměstská sociální jsme pak v průběhu léta a podzimu zorganizovali čtyři semináře, kterých se celkem **zúčastnilo 85 seniorů**. V seminářích jsme se snažili soustředit zejména na aktuální problémy spojené s inflací a energetickou krizí.

Projekty byly realizovány za příspěví prostředků ze státního rozpočtu České republiky, dotací Ministerstva práce a sociálních věcí s podporou Městské části Praha 7 a za příspěví dotačního programu Magistrátu hl. m. Prahy na podporu vzdělávání seniorů na území hlavního města Prahy.

právní poradna mč praha 11

V poradně, kterou provozujeme ve spolupráci s Městskou částí Praha 11 již čtrnáct let, naši spolupracující advokáti během roku 2022 **bezplatně pomohli celkem 413 lidem, z nichž 51 % tvoří senioři nad 61 let**.

Co se týče témat, tak 60 % konzultací se týkalo občanskoprávní problematiky. Velká část z toho bydlení, ať už nájemního nebo družstevního a vlastnického. Mnoho dotazů se s ohledem na věkovou skladbu klientů věnuje i právu dědickému. Na druhém místě se umístily konzultace věnované problematice sociálního zabezpečení. Aktuální byly zejména dávky na bydlení v souvislosti s rostoucí inflací a náklady na energie.

Na dalších místech pak s odstupem se zhruba pětiprocentními podíly byla další témata jako exekuce a insolvence, pracovní právo, správní právo nebo zdravotnické právo.

iure v médiích

*Jsmе pravidelně oslovoováni se žádostmi o rozhovor, posky-
tujeme postřehy, komentáře a stanoviska k aktuálnímu dění,
především v problematice ochrany soukromí a digitálních
svobod, ale i k tématům, která často trápí naše klienty, jako
jsou dluhy, exekuce a bydlení.*

V roce 2022 se naše výstupy v médiích týkaly v závěru roku
hlavně povinných datových schránek, kdy jsme byli jedním
z mála „opozičních“ hlasů.

Delší autorské články, věnované zejména kamerám na rozpo-
znávání tváří či digitálnímu vyloučení, jsme napsali pro *A2larm*
či pro *DeníkReferendum*.

Naši rubriku **Advokát radí**, ve které občanům předkládáme
odborné právní rady v konkrétních problémech, si mohli pravi-
delně přečíst čtenáři místních radničních a obecních listů jako
jsou měsíčník *Hobuleť* na Praze 7, *Dobrušský zpravodaj*, *Žatecký
zpravodaj* nebo *Střekovinky* (Ústí nad Labem – Střekov), a také
v časopise pro seniory *Revue 50+*. Dlouhodobě spolupracujeme
rovněž s časopisem *Obec a finance*, kam přispíváme články za-
měřeními na ty, kteří pracují se seniory ohroženými sociálním
vyloučením.

"Datovku" dostanou statisíce lidí. Budou
potíže, tvrdí organizace a žádají odklad

Kateřina Hovorková
27. 9. 2022 6:16

Lupa.cz » Neziskovky žádají odklad pro povinné datové schránky

Neziskovky žádají odklad pro povinné
datové schránky

Z povinnosti pouhá možnost. Vnitro
chce zrušit část povinných „datovek“

PETR ŠVIHEL, IVA ŠPAČKOVÁ

V roce 2022 jsme vydali celkem

16

tiskových zpráv.

V médiích jsme zaznamenali celkem

164

zmínek o naší práci.

internet 105

tisk 30

rádio 23

televize 6

děkujeme

finanční podpora programů a projektů

finanční podpora cen velkého bratra

Moreno Vlk & Asociados
MADRID • PRAHA • BRATISLAVA

darem, know-how, slevou či bezplatnou službou nám pomohli

— David Kyncl, Václav Mach, Jan Cibulka, NoLog

— porota Big Brother Awards: Jan Cibulka, Eduarda Hekšová, Oldřich Kužílek, Ján Matejka, Pavel Růžička, Václav Vlk, Klára Votavová, Jan Žabka

— Jiří Liška, Martin z Turca, Pavol Babinčák, Matěj Divecký, Vilibald Wanča, Martin Žingor, RadekS, Vojtěch Pikal

Za pomoc a dary také děkujeme mnoha anonymním přispěvatelům.

naši dobrovolníci a dobrovolnice

— Karolína Hájková, Jáchym Metlička, Lydie Kárníková, Hana Škapová, Andrea Pokorná, Vladimír Turner

spolupráce

v roce 2022 jsme spolupracovali s organizacemi

- Kinedok — Kinolab — Psychosociální intervenční tým ČR
- Gerontologické centrum — Český helsinský výbor
- Prev Centrum — Nadace Krása pomoci — Fokus Praha
- Asistence, o. p. s. — SIMI/Sdružení pro integraci a migraci
- dTest — Re-life — Rekonstrukce státu — Otevřená společnost
- Frank Bold

projekce filmu jsme realizovali díky

- Barbora Johansson — kino Pilotů — AFO — kavárna V. kolona
- knihovna Antonína Švehly — Vičkovice Fest — festival Povaleč
- prostor Výměník — galerie G4 Cheb — prostor Sibiř v Brně — Club 3. Břeh — kino Hraničář

dlouhodobě spolupracujeme s

- European Digital Rights (EDRI) — Sítě k ochraně demokracie
- Za bezpečný a svobodný internet, z. s. — dTest
- Brmlab — NoLog.cz — Spolek pro ochranu osobních údajů
- Point 50 + (právní poradenství a semináře pro seniory)
- Městské části Praha 7 a Praha 11 a MÚ v Dobrušce, Chebu a Žatci (poskytování bezplatné právní pomoci občanům)
- Jihoměstská sociální a.s. (právní poradenství a semináře pro seniory)

hospodaření v roce 2022

Celkové výnosy luRe v roce 2022 činily 2 122 tisíc korun českých. Celková výše dotací v roce 2022 činila 1 626 tisíc korun českých.

Naše příjmy dále tvořily dary ve výši 338 tisíc korun českých. Vlastní hospodářskou činností jsme zajistili příjem ve výši 158 tisíc korun českých.

Podrobnější údaje o rozpočtu a jeho složkách podává účetní závěrka v následující kapitole.

v programu digitální svobody jsme v roce 2022 realizovali projekty:

— **Dobíhající projekt Digitální watchdog I. a navazující Digitální watchdog II (10/2022–3/2024).** Oba projekty podpořila Nadace OSF v rámci programu Active Citizens Fund, jehož cílem je podpora občanské společnosti a posílení kapacit neziskových organizací. Program je financován z Fondů EHP a Norska.

— **Digitální doba s lidskou tváří.** Projekt Podpora lidských práv v digitální době (LP-HRMGSA-017) běží od ledna 2022 do ledna 2024 díky podpoře v rámci Programu Lidská práva financovaného z Norských fondů 2014–2021.

— **Reclaim Your Face.** Šíření stejnojmenné petice bylo podpořeno grantem od European Digital Rights.

— **Let's stop the medical Big Brother.** Projekt zaměřený na zdravotnická data, podpořený Digital Freedom Fund. Od 20. června 2022 do ledna 2024.

v programu právní pomoc jsme v roce 2022 realizovali projekty:

— **Právo na straně seniorů.** Projekt byl podpořen příspěvím prostředků dotačního programu Magistrátu hl. m. Prahy na podporu vzdělávání seniorů na území hlavního města Prahy.

— **Bezplatná advokátní pomoc a osvěta pro seniory ve věci dluhů, exekucí a udržitelnosti bydlení a zaměstnání.** Podpořeno dotací Ministerstva práce a sociálních věcí.

— **Právní pomoc a osvěta seniorům v oblasti dluhové problematiky, exekucí a bydlení.** Podpořeno programovou dotací MČ Praha 7.

— **Právní poradna Praha 11.** Podporováno od roku 2007 ze strany Městské části Praha 11.

rozvaha ve zkráceném rozsahu ke dni 31. 12. 2022

(v celých tisících Kč)

AKTIVA	Stav k prvnímu dni	Stav k posled. dni účetního období
Dlouhodobý majetek celkem	0	400
Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	0	0
Dlouhodobý hmotný majetek celkem	0	400
Dlouhodobý finanční majetek celkem	0	0
Oprávky k dlouhodobému majetku celkem	0	0
Krátkodobý majetek celkem	1 411	1 572
Zásoby celkem	0	0
Pohledávky celkem	103	195
Krátkodobý finanční majetek celkem	1 305	1 369
Jiná aktiva celkem	3	8
Aktiva celkem	1 411	1 972
PASIVA	Stav k prvnímu dni	Stav k posled. dni účetního období
Vlastní zdroje celkem	828	925
Jmění celkem	0	0
Výsledek hospodaření celkem	828	925
Cizí zdroje celkem	583	1 047
Rezervy celkem	0	0
Dlouhodobé závazky celkem	0	0
Krátkodobé závazky celkem	430	334
Jiná pasiva celkem	153	713
Pasiva celkem	1 411	1 972

výkaz zisku a ztráty ke dni 31. 12. 2022

(v celých tisících Kč)

NÁKLADY

Spotřebované nákupy a nakupované služby	943
Osobní náklady	1 062
Daně a poplatky	0
Ostatní náklady	20
Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv	0
Poskytnuté příspěvky	0
Daň z příjmů	0
Náklady celkem	2 025

VÝNOSY

Provozní dotace	1 626
Přijaté příspěvky	338
Tržby za vlastní výkony a zboží	158
Ostatní výnosy	3
Tržby z prodeje majetku	0
Výnosy celkem	2 122
Výsledek hospodaření před zdaněním	97
Výsledek hospodaření po zdanění	97

podpořte nás

PENĚŽITÝM DAREM na náš účet.

Možnosti finanční podpory najdete na www.iure.org.

ODEBÍRÁNÍM NAŠEHO ZPRAVODAJE Digitální vlaštovka.

Zaklikněte @ na www.digitalnisvobody.cz.

obsah

- úvodní slovo — 2
- kdo jsme — 3
- digitální svobody — 5
- ceny velkého bratra — 10
- digitální doba s lidskou tvář — 12
- program právní pomoc — 14
- iure v médiích — 16
- děkujeme — 17
- spolupráce — 18
- přehled hospodaření — 19

výroční zpráva iure za rok 2022

- zhotovena v červnu 2023 — sazba: iure
- foto: iure, jan hromádka, milan šanda, františek géla

kontakt

- IČ: 26534487 — sídlo: Přístavní 1236/35, Praha 7, 170 00
- kancelář: Jeseniova 837/10, 130 00 Praha 3
- telefon: +420 776 703 170 — e-mail: iure@iure.org
- datová schránka: yks84px

webové stránky

- iure.org — iure.iure.org — ddl.iure.org
- digitalnisvobody.cz — bigbrotherawards.cz

sociální sítě

- facebook.com/digitalnisvobody
- [twitter.cz/@iurecz](https://twitter.com/iurecz) — twitter.com/iure_cz